

גלגולו של סלע

רונה אנגלסברג

אני זוכר היטב את היום שבו השתנה הכל.

כן, עוד חרוט בזיכרוני אותו בוקר קיץ, שלאחריו דבר שוב לא חזר לקדמותו. לפתע חשתי שידיים קשות ומיובלות מזיזות אותי ומגלגלות אותי לשולי השדה, או שדה, שאלפי שנים נמנמתי בו בשמש, התכווצתי בו ביורף, והתרחבתי בנחת בקיץ. סביב פרחו פרחים מכל הגדלים, הצבעים והניחוחות באביב.

האם הופיעו עוד קודם לכן אנשים שכאלה? יתכן שפה ושם עבר לידי או התיישב עלי לרגע קט עובר-אורח נודד עם מקל ותרמיל, לוחפ שחזר מהקרב, רועה עם צאנו וחליל בפיו. לעיתים חלפו קבוצות גדולות של נודדים העוברים ממקום למקום. אבל כאלה, כמו מזיזי הסלעים? כאלה לא ראיתי מימי, להוציא אולי את המקרים הנדירים, שבהם בחרו בכמה מאחיי הסלעים הגדולים וסיתתו אותם כדי לבנות מהם בניינים ומצודות. בכל מקרה, אותי הניחו בשקט עד לאותו יום מר ונמהר.

ואיזו פעילות נמרצת שהייתה אחר-כך! חרשו, נטעו וקצרו בשצף קצף: בצלים, שומים, ענבים, חיטה, עצי פרי, ומה לא. (שואלים אתם כעת בקוצר רוח מה עלה בגורלי? על זה עוד תשמעו בהמשך. לא אקדים את המאוחר).

קודם לכן, תנו לי ואספר לכם את קורות חיי המרתקים: לידתי הייתה דרמטית ביותר! נולדתי מנהר אש שפרץ מלוע הר געש, כמו אלה שאת פסגותיהם הנישאות ניתן לראות מכאן עד היום. נהר האש השוצף זרם והשתרע כלכ עבר ולאחר שהתקרר, נשארו על פני השטח המון סלעים שכמוני, שחורים ואיתנים, שהעניקו אופי מיוחד וקודר לנוף האזור. נו, מה ניתן לעשות בסלעים שחורים וכבדים? מניחים להם לישון בשקט!

היה זה נכון עד לאותו יום גורלי שבו הזיזו אותי לשולי השדה. ובזה לא בא סוף לנדודי. כעבור זמן מה, חשתי איך מרימים אותי מעלה מעלה, ובסופו של המאמץ מצאתי את עצמי על עגלה שגם היא מעפילה מעלה אל מרומי הגבעה. אחרי זמן מה הורידו אותי בגינה לפני צריף אחד. אני והציפרים ניסינו לנחש מה תפקידי באותה גינה קטנה שלפני הצריף. לאחר דיונים שנמשכו מספר שבועות, באנו למסקנה שכנראה בחרו בי לקשט את המקום בגלל יופיי הכהה.

כעבור שנה נטעו לידי עץ, שהסתבר שהם קוראים לו "ברוש". מאוחר יותר התברר שיש לי תפקיד נוסף מלבד קישוט הגינה. בחורף היו האנשים המוזרים האלה מנקים את הבוץ ממגפיהם על גבי השרוט.

שכונת צריפי העץ שסביבי הייתה שוקקת חיים בימים ההם. הכל קרה שם בבת אחת – חיו, אכלו, ראו סרטים, קיימו אסיפות והתחתנו. נחמד היה לראות כיצד הילדים והעצים גדלים ללא הרף. מידי פעם הייתה פורצת שריפה, שבעקבותיה נעלם כליל צריף זה או אחר, אך למרבה המזל איש לא נפגע.

עץ הברוש שכני, שבינתיים גדל ויכול היה לצפות למרחקים, עידכן אותי באשר להתפתחות היישוב. הוא סיפר לי שבונים שכונה חדשה, ואחר כך עוד אחת, ועוד אחת, עד שהשכונה שלנו התרוקנה מתושביה הראשונים, ובמקומן של המשפחות עם הילדים והתינוקות, באו צעירים

יחפנים (אך נחמדים), שלפעמים ישבו עלי לעת ערב, ניגנו בכלי נגינה ושרו שירים מסביב למדורות.

בכל מקרה, האנשים המוזרים והמוטרפים האלה, לא הפסיקו לבנות לרגע. לפתע פתאום, ללא כל סיבה נראית לעין, החלו להקים בניין ענק! ממש לנגד עינינו קם והלך אותו בניין, שעד מהרה הפך להיות מרכז היישוב. האנשים בנו מדרכות וכבישים שמשכו אליו, עוד ועוד בתים. עד שיום אחד שם לב הברוש, שבצידו השני של היישוב, על אותו מזרון היורד לשדה שבו נמנמתי במשך אלפי שנים, מקימים שכונה חדשה מסוג חדש לגמרי. שמעתם דבר כזה? בקול רעש מביאים ציוד כבד ומשנים את צורתו של ההר!

אם אתם חושבים שנשארת בגינה להתבונן מהצד בפרוייקט הזה שהלך והתרומם, טעות בידכם! כעבור זמן קצר, חשתי ששוב מזיזים אותי ממקומי. כף גדולה של טרקטור עצום הניפה אותי אל על ונשאה אותי אל אותו מזרון, שבו קמה השכונה החדשה. לאט הניחו אותי על האדמה הרכה, כשאני קצת חושש לגורלי. האם בכוונתם לגרוס אותי לחציץ או לסתת אותי לכמה חתיכות? אך לא - בסופו של דבר, בטוב ליבם, השאירו אותי מושלם, כפי שאני, ושיבצו אותי כיהלום באחד מקירות השכונה החדשה.

שלא יעלה על דעתכם שבנו את קירות השכונה מסלעים שחורים בלבד, כפי שהיה נהוג בימים קדומים. הקיר היה מלאכת שילוב מופלאה בין סלעים כהים כמוני ואבנים שהובאו מן ההרים הגבוהים, אבנים לבנות ורכות יחסית, וגרוע מכל - אבנים שנתגלו כרכלניות חסרות תקנה במרוצת הזמן. קודם כל, האבנים המתנשאות האלה גרסו, שנולדנו מתהליך מסובך שהתרחש בתחתיתו של הים וכלל, בין היתר, מותן של מיליוני חיות קטנטנות, שעצמותיהן שקעו והצטברו לאט במשך אלפי שנים עד שהפכו לאבנים. היה להן קצת קשה להסתגל לביתן החדש, ולי היה קשה להסתגל אליהן, אך בסופו של דבר גילינו כי אנו, האבנים בקירות של השכונה החדשה, תפקיד אחראי ביותר ודי התגאינו בכך.

שוב עברו חלפו השנים והמשפחות שבאו לגור בשכונה גדלו, וילדיהם בגרו והולידו ילדים משלהם. הבתים כנראה נעשו קטנים עליהם כי התחילו שוב לבנות, להוסיף ולהרחיב, מרפסת פה, חדר שם, עד שכל בית נעשה קצת שונה מרעהו. (יותר מעניין כך, לא נכון?).

מה יהיה להבא? שכנותי, האבנים הלבנות והפטפטניות, מספרות לי שמתחוללים כל מיני שינויים ביישוב שצומח סביב, כאלה שלא דווקא נראים לעין, ובהתרגשות הן מוסיפות וטוענות שעשויים להתחולל כאן שינויים גדולים נוספים בעתיד.

בדבר אחד אני בטוח: כפי שהשתתפתי בכל גלגולי היישוב הזה בעבר, כאן אהיה, בצורה זו או אחרת, כדי לראות מה יחולל בו העתיד.